

مجھول در زبان فارسی از منظر صرف توزیعی

شجاع تفکری رضایی^۱، علیرضا سلیمانی مقدم^۲

۱. استادیار گروه زبان و ادبیات انگلیسی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

۲. دانشجوی دکتری زبان‌شناسی دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

پذیرش: ۹۶/۳/۲۴

دریافت: ۹۵/۱۲/۱۶

چکیده

در مقاله توصیفی - تحلیلی حاضر، ساختهای موسوم به مجھول زبان فارسی را در چارچوب رویکرد صرف توزیعی (Halle & Marantz, 1993)، رویکردی غیر واژگان‌گرا - که ساخت تمام واحدهای غیربسیط را به تنها حوزه زایای دستور، یعنی نحو می‌سپارد - از منظر تعامل نحو و معنا، با تمرکز بر دیدگاه امیک^۱ (2004)، بررسی می‌کنیم. از آنجا که مجھول‌های فعلی و صفتی زبان فارسی، جملگی غیر بسیط‌اند؛ لذا در رویکرد حاضر، خلاف پژوهش‌های پیشین در ساخت مجھول، با قواعد نحوی یکسان توصیف و تبیین می‌شوند و تفاوت آن‌ها به جایگاه‌های متفاوت ادغام هسته نمود (بالا یا پایین گروه فعلی) نسبت داده می‌شود. همچنین، با استناد به شواهد تعبیری و زبانی، چون برخی وجههای وصفی واحد (گداخته، بسته و آراسته) در ترکیب «اسم مفعول + شدن»، هم تعبیر رخداد و هم تعبیر رخداد نتیجه‌ای دارند؛ بنابراین، نوع دیگری از مجھول صفتی، یعنی «نتیجه‌ای» را در زبان فارسی معرفی می‌کنیم و مشخصه‌های نحوی آن را در چارچوب صرف توزیعی نشان می‌دهیم. دلیل چنین تفاوت تعبیری، کاربرد دوگانه فعل «شدن»، به عنوان فعل کمکی در ساخت رخدادی و فعل ربطی یا عملگر «شدن» به تعبیر امیک (2004) در ساخت نتیجه‌ای است.

واژه‌های کلیدی: صرف توزیعی، کم مشخص بودگی، واژگان‌گرا، وجه وصفی.

۱. مقدمه

تنوعات زیاد ساخت مجهول در میان زبان‌های جهان و در یک زبان خاص، موضوعی مجادله‌انگیز در میان زبان‌شناسان بوده و با وجود تلاش آن‌ها برای توصیف و تبیین این ساخت‌ها، تا به حال اتفاق نظری در این مبحث، دیده نشده است. شاید یکی از دلائل عدم یکدستی در تحلیل ساخت‌های مجهول، تحلیل آن‌ها در چارچوب نظریه‌هایی است که عمدتاً دو بخش زیا، یعنی نحو و واژگان برای دستور قائل‌اند. به نظر می‌رسد نظریهٔ صرف توزیعی^۱ هله و مارانتز^۲ (1993) که تنها یک بخش زیا، یعنی نحو را مسئول ساخت تمام واحدهای غیربسیط می‌داند، بتواند تحلیل یکپارچه‌تری از ساخت مجهول به‌دست دهد. از این رو، مقالهٔ توصیفی تحلیلی حاضر، به بررسی ساخت‌های موسوم به مجهول در زبان فارسی و انواع وجه وصفی به‌کار رفته در آن‌ها، در چارچوب رویکرد مذکور، از منظر تعامل نحو و معنا با تمرکز بر دیدگاه امیک^۳ (2004) می‌پردازد. به طور خلاصه، این مقاله ضمن اینکه قصد دارد نشان دهد رویکرد نحوی واحدی مانند صرف توزیعی، به مجهول کارآمدتر و به لحاظ نظریهٔ زبانی کمینه‌تر از رویکردهای واژگان‌گرایی است، کوششی است برای پاسخ به دو پرسش زیر:

۱. چگونه می‌توان بر اساس صرف توزیعی که مدعی است تنها یک حوزهٔ زیا به‌نام نحو در دستور وجود دارد، توصیف واحد و یکدستی از انواع مختلف مجهول (فعلی و صفتی) در زبان فارسی ارائه داد و به مناقشهٔ موجود دربارهٔ بود یا نبود مجهول و انواع مختلف آن و همچنین روش‌های ناهمگون تبیین این ساخت‌ها، خاتمه داد؟

۲. برخی وجههای وصفی واحد در ساخت‌های مجهول که تعبیرهای متفاوت (نتیجه‌ای و رخدادی) دارند، به لحاظ مشخصه‌های نحوی در چارچوب صرف توزیعی چه تفاوت‌هایی دارند؟ همسو با پرسش اول، فرض ما بر این است که چون ساخت‌های موسوم به مجهول (مجهول فعلی و مجهول صفتی) در زبان فارسی جملگی غیربسیط‌اند؛ بنابراین، از دیدگاه رویکرد صرف توزیعی، اساساً اشتقاد نحوی دارند و از این رو باقیستی بتوان آن‌ها را با قواعد نحوی یکسان توصیف و تبیین کرد. در راستای پرسش دوم نیز چون برخی وجههای وصفی (گذاخته، بسته و آراسته) در ترکیب « اسم مفعول + شدن» در ساخت‌های موسوم به مجهول، هم تعبیر رخداد^۴ (فعل) و هم تعبیر رخداد نتیجه‌ای^۵ (صفت) دارند. بنابراین، نوع دیگری از مجهول صفتی، یعنی

«مجھول نتیجه‌ای» را در زبان فارسی مفروض می‌دانیم و پیش‌بینی می‌کنیم دلیل چنین تفاوت تعییری، کاربرد دوگانه فعل «شدن» به عنوان فعل کمکی در ساخت رخدادی و فعل ربطی یا «شدن»^۷ به تعییر امیک (2004) در ساخت نتیجه‌ای باشد.

ساختار مقاله حاضر به این صورت است که پس از مقدمه، در بخش دوم پیشینه تحقیق ذکر می‌شود. در بخش سوم، ابتدا نظریه صرف توزیعی به عنوان چارچوب نظری به طور مختصر معرفی و سپس به مجھول از دیدگاه این رویکرد پرداخته می‌شود. بخش چهارم ابتدا مجھول در زبان فارسی را با توجه به شواهد معنایی، مانند جنبه تعییری وجه وصفی در ساخت مجھول و همچنین شواهد زبانی، بررسی و تحلیل می‌کند و سپس بر اساس دیدگاه امیک (2004) در چارچوب صرف توزیعی به ساخت نحوی مجھول‌های گفته شده می‌پردازد. در بخش پایانی نیز یافته‌های پژوهش ارائه می‌شود.

۲. پیشینه پژوهش

واسو^۸ با تکیک ساخت مجھول در زبان انگلیسی به دو نوع صفتی (ترکیبی) و فعلی (تحلیلی)، چندین تمایز دستوری بین آن‌ها قائل می‌شود و معتقد است مجھول‌های فعلی اشتقاق نحوی دارند؛ اما مجھول‌های صفتی در واژگان مشتق می‌شوند (Wasow, 1977: 27-60). کینان^۹ (1985: 247-251) مجھول را عملیاتی بر گروه‌های فعلی می‌داند که نشانه تصریفی خاصی دارد. وی سپس مجھول را به دو نوع تحلیلی و ترکیبی تقسیم می‌کند. رابرتس^{۱۰} (1987) از دیدگاه نقش‌باختگی^{۱۱} فاعل، به تحلیل مجھول می‌پردازد. در حوزه آنچه بیکر^{۱۲} (1988) قاعده‌های تعییر نقش دستوری^{۱۳} می‌نامد، مجھول تحلیلی یکی از اصلی‌ترین گشтарها در دیدگاه چامسکی (1957) است و از آن زمان تا به حال در مرکز پژوهش‌های زبان‌شناسی قرار گرفته است.

اموندز^{۱۴} بر این باور است که ساخت مجھول فعلی در دستور گشтарی رایج‌تر از مجھول صفتی است. وی پس از بررسی تاریخچه مطالعات مجھول، تفاوت بین مجھول‌های صفتی و مجھول‌های فعلی در زبان‌های مختلف را به ساخت صرفی آن‌ها نسبت می‌دهد، نه به تولید آن‌ها در بخش‌های متفاوت دستور (Emonds, 2006: 50). چنین بحث‌های متفاوتی از مجھول، در ادبیات این موضوع به‌فور یافت می‌شود و ذکر همه آن‌ها از حوصله بحث حاضر، خارج است.

در چند دهه اخیر بسیاری از زبان‌شناسان با بررسی رده‌شناختی وجه وصفی دریافت‌هاین که تفاوت وجه وصفی فعلی و صفتی، مسئله‌ای نحوی است. از میان این پژوهشگران می‌توان کرتزر^{۱۰} (۲۰۰۰)، امیک (۲۰۰۴)، تارلسن^{۱۱} و مدووا^{۱۲} (۲۰۰۶) و لوندکوست^{۱۳} (۲۰۰۸) را نام برد. امیک (۲۰۰۴) تحلیل نحوی واحدی از وجه وصفی^{۱۴} در زبان انگلیسی را در چارچوب صرف توزیعی ارائه می‌دهد و مدعی است که چنین تحلیلی از وجه وصفی، برتر از تحلیل‌های واژگان‌گرایی است که مجہول‌ها را به دو نوع فعلی و صفتی تقسیم می‌کند. همچنین، رویکرد واژگان‌گرا به وجه وصفی مجہول را با رویکرد نحوی مقایسه می‌کند و شواهدی در تأیید و برتری رویکرد نحوی نسبت به رویکرد واژگان‌گرا ارائه می‌دهد. چنین رویکردی به وجه وصفی، متفاوت از بحث‌هایی است که از سال ۱۹۷۷ تا به حال در رابطه با مجہول مرسوم بوده است.

بود یا نبود ساخت مجہول در زبان فارسی نیز، توجه زبان‌شناسان ایرانی را به خود جلب کرده است و کم‌ویش اختلاف نظرهایی میان آن‌ها در رابطه با این ساخت‌ها به‌چشم می‌خورد. بیبر مقدم (۱۳۶۴) و راسخ مهند (۱۳۸۶) به وجود ساخت مجہول در زبان فارسی معتقد هستند؛ اما واحدی لنگرودی (۱۳۷۷)، فولی، هارلی و کریمی^{۱۵} (۲۰۰۵)، طالقانی (۱۳۹۴) و انوشه (۱۳۹۴) زبان فارسی را قادر ساخت مجہول می‌دانند. شاید یکی از دلایل عدم یکستی در تحلیل ساخت مجہول و انواع آن، تحلیل این ساخت‌ها در چارچوب نظریه‌های زبان‌شناسی است که دو بخش زایا (نحو و واژگان) برای دستور قائل‌اند. در نظریه صرف توزیعی تمام اشتراق‌ها در بخش نحو رخ می‌دهند؛ بنابراین ناگزیریم هر دو نوع مجہول فعلی و مجہول صفتی را با قواعد حوزه نحو توضیح دهیم و تنها به‌دلیل شناسایی ساخت‌ها و مشخصه‌هایی باشیم که مسئول تمایز بین کاربردها و تعبیرهای متفاوت آن‌ها هستند.

۳. چارچوب نظری (صرف توزیعی)

صرف توزیعی که به عنوان یکی از انگاره‌های درج دیرهنگام^{۱۶} (Embick, 2015: 24-28) شناخته می‌شود، ابتدا به‌وسیله هله و مارانتز در سال ۱۹۹۳ معرفی شد. این دو پژوهشگر، معتقدند تنها یک بخش زایا به نام نحو مسئول ساخت عناصر مرکب است؛ یعنی اشتراق تمام واحدهای غیربسیط^{۱۷} نحوی است. این رویکرد از دیدگاه امیک و نویر (۲۰۰۷) با دیگر رویکردهای نحوی به صرف،

مانند بیکر^{۲۴} (1988)، پزتسکی^{۲۵} (1995) و بورر^{۲۶} (2004) جنبه‌های مشترک زیادی دارد. واژگان در چنین رویکردی به‌تهابی به عنوان مکانیسمی زایا وجود ندارد؛ بلکه در میان حوزه‌های متقاوی از نحو، پراکنده است و عملیات صرفی بخش‌هایی فراتر از بخش صرف (شاخه آوایی) را پوشش می‌دهند (Embick, 2015: 4-5). همچنین، در نظریه‌های واژگان‌گرا واحدهایی که در اختیار نحو قرار می‌گیرند، واژه‌های کاملی هستند که به یکی از مقولات دستوری تعلق دارند و می‌توانند ساخت جمله را فراخکن^{۲۷} کنند؛ در حالی که در صرف توزیعی، محیط نوی ریشه‌ها را به اسم، فعل و یا صفت تبدیل می‌کند. به عبارتی گویاتر، مقوله‌بندی فرایندی نحوی است؛ بنابراین، واژه‌ها نمی‌توانند ساخت جمله را فراخکن کنند (Siddiqi, 2009: 72-73). امیک و نویر (2007) معتقدند از آنجا که در این رویکرد تنها شیوه ترکیب در صرف، نحوی است، پس برای صرف نیز ساختی نحوی مفروض است.

به گفته مارانتز (1977)، هدف اصلی چامسکی^{۲۸} (1970) در مقاله «ملاحظاتی درباره فرایند اسم‌سازی» با اشتقاق اسم‌های مشتق از جملات مخالفت بود، نه سپردن آن اسم‌ها به حوزه واژگان. فقدان قاعده‌مندی در گشтарها از یک طرف و شروع هر گونه اشتقاق نحوی بر اساس جمله در دستور زایشی، سبب شد چنین بحث‌ها و انتقادهایی از گشтарگرایی به نفع واژگان‌گرایی پایان یابد؛ اما با ظهور برنامه کمینه‌گرا و ماهیت کاملاً اشتقاقی نحو بر اساس واحدهای واژگانی و عناصر نقشی^{۲۹}، استلزم جمله در اشتقاق نحوی از میان رفت و دیگر اشتقاق نحوی نه بر اساس جمله، بلکه بر اساس واحدهای واژگانی و عناصر نقشی و محتوای این مجموعه بود که عمدها فرایند اشتقاق را تعیین می‌کرد (Kelly, 2013: 9-14). به این ترتیب، برنامه کمینه‌گرا نظریه صرف توزیعی را در مسیری رهنمون کرد که نه تنها یک بخش زایا به نام نحو را مفروض می‌داند؛ بلکه تعیین بیشتری می‌یابد و با معیارهای نظریه زبانی و درنهایت هدف علم از منظر تئیغ اوکام سازگارتر است (Siddiqi, 2009: 5). بنابراین، پژوهشگرانی که در چارچوب این رویکرد فعالیت دارند، ضمن رد نظریه واژگان‌گرا، نحو را تنها بخش زایای دستور می‌دانند.

۱-۳. مجھول از دیدگاه صرف توزیعی

مارانتز^{۳۰} (1997) تقاضت بین مجھول‌های صفتی و مجھول‌های فعلی را مسئله‌ای نحوی می‌پندرد، نه اشتقاق واژگانی در برابر اشتقاق نحوی؛ به این گونه که مجھول‌های صفتی (ایستا) از طریق

هسته نقشی «نمود» پایین‌تر از هسته نقشی فرافکن‌کننده موضوع «کناد» است؛ اما مجھول‌های فعلی از طریق هسته نقشی «نمود»، که در بالای همان هسته است، ادغام می‌شوند. فرایند ساخت مجھول در نظریه‌های واژگان‌گرا به عنوان عملیاتی بر روی ساخت موضوعی واژگانی شناخته می‌شود که فقط موضوع پذیرنده^{۳۱} را به شکل موضوع خارجی نشان می‌دهد. لوین و راپاپورت^{۳۲} (1986) شواهدی ذکر کردند که در فرایند تشکیل مجھول صفتی، موضوعی که به شکل موضوع خارجی تحقق می‌باید، نمی‌تواند از لحاظ نقش معنایی واحدی توصیف شود؛ به عبارت دقیق‌تر، هر موضوعی که به‌تهابی با فعل به‌کار رود، می‌تواند موضوع خارجی باشد. برخی نقش‌های معنایی که از طریق فعل گزینش می‌شوند، ممکن است از طریق عنصر اعطاکننده نقش معنایی دیگری به‌جز فعل اعطا شوند. بنابراین، یک گروه اسمی می‌تواند موضوع فعل باشد؛ اما نقش معنایی دیگری از عنصر دیگری غیر از فعل دریافت کند. در چنین حالتی به آن موضوع غیرمستقیم^{۳۳} می‌گویند؛ درنتیجه، چنین موضوع غیرمستقیمی از فعل، تنها در ساخت نحوی موضوع فعل است. در داده‌های زیر، در جمله a موضوع «پذیرنده»، اما در جمله C موضوع «هدف» تبدیل به موضوع خارجی شده است:

- (1) a. The waiter served the **customers food**.
 - b. Theme: recently served **food**.
 - c. Goal: recently served **customers**.
- (Embick, 2004)

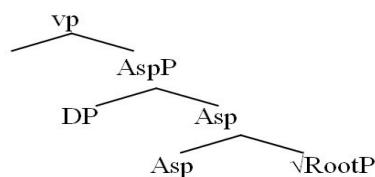
امبیک (2004) - که در بخش پیشینه از آن یاد شد - با ارائه استدلال‌هایی مبنی بر اینکه تمایز موضوع مستقیم و موضوع غیرمستقیم مسئله‌ای نحوی است و همچنین توصیف موضوع خارجی‌شده از لحاظ نقش معنایی واحدی میسر نیست، درنهایت مدعی می‌شود که رویکرد واژگان‌گرا باید شرطی برای ساخت مجھول صفتی ایجاب کند که به طور خودکار از راه حل نحوی پیروی کند. به باور او آنچه را رویکرد واژگان‌گرا با به‌کارگیری بخشی از نحو، جهت تفکیک موضوع مستقیم و موضوع غیرمستقیم و بیان شروط صریح در ساخت موضوعی واژگانی توضیح می‌دهد، رویکرد نحوی به‌نهایی قادر به توضیح و تبیین است.

امبیک (*Ibid*), دسته‌بندی مجھول‌ها به دو نوع صفتی و فعلی در رویکردهای پیشین را خیلی کلی و ناکارآمد می‌داند. وی در چارچوب صرف توزیعی براساس شواهد تعبیری، وجه وصفی در زبان انگلیسی را به سه نوع «رخدادی، نتیجه‌ای و ایستا» تقسیم می‌کند. دو نوع آخر همان

مجھول صفتی در رویکردهای پیشین هستند که به لحاظ تعبیری یا معنایی، از هم متمایز شده‌اند. به باور امیک از آنجا که در صرف توزیعی واژگان به عنوان حوزه‌ای جدا و پیش از نحو وجود ندارد، پس تقسیم بندی حوزه‌ای بین اشتقاق نحوی و اشتقاق واژگانی نمی‌تواند تفاوت بین وجهه‌های وصفی متفاوت را توضیح دهد. بنابراین، باید در جست‌وجوی ساختارها و مشخصه‌های نحوی، صرفی و معنایی باشیم که باعث چنین تفاوت‌هایی می‌شوند. بر این اساس، وی با توجه به هستهٔ نحوی فعل کوچک (v) که معنی کنادی^{۲۴} و رخدادی دارد و همچنین پیوستن فرافکن نمود^{۲۵} در بالای ساختی با فعل کوچک و یا ساختی که فاقد فعل کوچک است، ساخته‌های زیر را برای انواع وجه وصفی در ساخت مجھول پیشنهاد می‌کند:

۱-۳. مجھول صفتی (ایستا)

در ساخت مجھول‌های صفتی از نوع ایستا و یا صفات ساده، هسته نمود پایین‌تر از گروه فعلی کوچک ادغام می‌شود و از این رو، رخدادی در آن دیده نمی‌شود؛ درنتیجه، تحت تسلط گروه نمود واقع می‌شود. امیک نمودار ۱ را برای این دسته از ساخته‌ها ترسیم می‌کند:

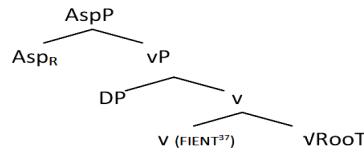
نمودار ۱: ساخت مجھول صفتی (Embick, 2004)

Figure 1: The structure of adjectival passives (Embick, 200)

۱-۴. مجھول صفتی (نتیجه‌ای)

به باور امیک در این نوع مجھول‌ها چون از رخدادی پیشین حالت یا وضعیتی ثابت به دست آمده است، فرض بر این است که رخدادی بودن آن‌ها از لحاظ دستوری در صورت فعل (v) وجود دارد. بنابراین، متمم گروه نمود (Asp_R) باید یک فعل باشد؛ اما از آنجا که در این تعبیر کننده کار

وجود ندارد، پس فعل موجود در متمم نمود، نوع دیگری از فعل است که مشخصه AG (-) دارد. امیک معتقد است ماهیت چنین فعلی در اشتقاء فعل از صفت، در زبان انگلیسی به شکل en- در جمله‌ای مانند "This metal is flatt-en-ed.(Resultative)" صورت پیدا می‌کند. نمودار ۲ ساخت مجھول تتجه‌ای را نشان می‌دهد:

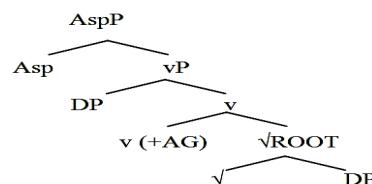

نمودار ۲: ساخت مجھول تتجه‌ای (*Ibid: 2004*)

Figure 2: The structure of resultative passives (Embick, 2004)

۱-۳. مجھول فعلی (رخدادی)

تعییر رخداد از مجھول فعلی به این معناست که هسته فعل کوچک موجود در متمم گروه نمود، مشخصه کنادی (+AG) و رخدادی دارد. براساس توضیح‌های داده شده، امیک نمودار ۳ را برای این دسته از مجھول‌ها ترسیم می‌کند:

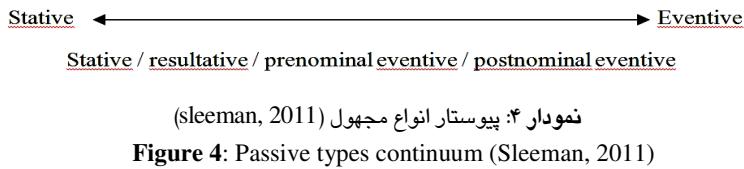

نمودار ۳: ساخت مجھول رخدادی (*Ibid: 2004*)

Figure 3: The structure of eventive passives (Embick, 2004)

به باور اسلیمن^{۳۸} (2011)، در چارچوب صرف توزیعی، تغییر از مجھول فعلی به مجھول صفتی، مسئله‌ای فازی است، نه مطلق. وی هر یک از مجھول‌های فعلی و صفتی را به دو نوع دیگر تقسیم می‌کند؛ یعنی مجھول‌های فعلی را به «وجه وصفی پیش از اسم» و «وجه وصفی پس از اسم» و

مجهول‌های صفتی را به «ایستا» و «رخدادی» بر روی پیوستاری مانند نمودار ۴ از هم متمایز می‌کنند:

نمودار ۴: پیوستار انواع مجہول (sleeman, 2011)

Figure 4: Passive types continuum (Sleeman, 2011)

۴. مجہول در زبان فارسی بر اساس صرف توزیعی

در بخش حاضر، مجہول در زبان فارسی را با توجه به شواهد نظری، بر اساس دیدگاه امیک (2004)، مانند جنبهٔ تعبیری وجه وصفی در ساخت مجہول فعلی و مجہول صفتی و همچنین شواهد زبانی تحلیل می‌کنیم. همچنین، در زبان فارسی به لحاظ تعبیری و نحوی، در چارچوب صرف توزیعی، علاوه بر اینکه مجہول فعلی (رخدادی) و صفتی (ایستا) را از هم متمایز می‌کنیم، به معرفی نوع دیگری از وجه وصفی - که ویژگی‌ها و مشخصه‌های مشترکی با آن‌ها دارد - می‌پردازیم.

اشتقاقِ هر دو مجہول مورد بحث از دیدگاه صرف توزیعی، نحوی است. باید توجه داشت که تکیه بر صورت وجه وصفی و نادیده گرفتن جنبهٔ تعبیری در توضیح و تحلیل وجه وصفی، مشکلاتی در بازشناسی و تمایز دقیق کاربردهای متفاوت آن، به بار می‌آورد؛ زیرا با استناد به اصل کم‌شخص‌بودگی^۷ به عنوان یکی از اصول مهم صرف توزیعی، صورت‌های یکسان می‌توانند در ساخت‌های متفاوت به کار روند؛ برای مثال برخی وجه‌های وصفی به کار رفته در ساخت‌های موسوم به مجہول فعلی می‌توانند تعبیرهای متفاوتی مانند «رخدار» یا «رخداد نتیجه-ای» داشته باشند، به گونه‌ای که در هر دوی این موارد یک هستهٔ نمود وجود دارد که در آن، واحد واژه‌هایی^۸ کم‌شخص‌هستند و نمود واژی را درج می‌کنند و می‌توان یکسان بودن صورت در وجه‌های وصفی‌ای را که تعبیر متفاوت دارند، بدون اشتقاق مجہول صفتی از مجہول فعلی، با تکیه بر تعامل حوزهٔ نحو و معنا توضیح داد (Embick, 2004).

۴-۱. ساختهای موسوم به مجھول در زبان فارسی از دیدگاه معنایی

در این بخش پس از تعریف معناشناختی رخداد و وضعیت ایستا، به کاربردهای مختلف وجه وصفی در ساختهای موسوم به مجھول در زبان فارسی از منظر تعامل نحو و معنا می‌پردازیم و دو تعبیر متفاوت از وجه وصفی در ترکیب «اسم مفعول + شدن» را معرفی می‌کنیم.

جان سعید تمایز بین وضعیت پویا^{۳۰} و ایستا را در گزینش نوع واحد واژگانی^{۳۱} می‌بیند. به باور او در زبان انگلیسی صفات، وضعیت ایستا و افعال وضعیت پویا را نشان می‌دهند. همچنین، رخداد و رخداد نتیجه‌ای را جزء افعال پویا^{۳۲} می‌داند و تمایز آن‌ها را چنین بیان می‌کند: «رخداد کنشی پویاست که به شکل موقعیتی کلی دیده می‌شود؛ در حالی که رخداد نتیجه‌ای، فرایند یا موقعیتی پویاست که در آن توجه و تمرکز بر پایان عمل است» (Saeed, 1984: 119-123). در داده‌های ۲ و ۳

جمله‌های a بیانگر وضعیت ایستا و جمله‌های b بیانگر رخداد یا وضعیت پویا هستند:

(2) a. The pears are ripe .	(3) a. The theatre is full .
b. The pears ripened .	b. The theatre filled up .

۱-۱-۴. مجھول رخدادی (فعلی)

بر اساس آنچه گفته شد، به نظر می‌رسد در زبان فارسی وجه وصفی ای که از ترکیب «ستاک گذشته +» ساخته می‌شود، در داده‌های ۴ تعبیر رخداد دارد. جهت راستآزمایی داده‌ها، از دو استدلال اضافه کردن عبارت کناری برای تشخیص رخداد از غیر رخداد و به کار بردن وجه وصفی در جایگاه متمم افعال ربطی، برای تمایز کاربرد صفتی از کاربرد غیر صفتی استفاده شده است. به سبب مجادله‌ها و ابهامات موجود میان زبان‌شناسان ایرانی بر سر تشخیص ماهیت فعل «شدن» به عنوان فعل ربطی یا فعل کمکی، در چنین ساختهایی از سایر افعال ربطی مانند «بودن» و «ماندن» (فرشیدورد، ۱۳۸۲: ۲۸۰)، در کنار فعل «شدن» استفاده شده است تا ماهیت فعل «شدن» نیز مشخص شود.

اگر در داده‌های ۴، ستون اول، گروه اسمی در ابتدای جمله را مفعول (پذیرنده) فرض کنیم، وجه وصفی موجود در متمم افعال ربطی داده شده، آن‌طور که آشکار است، تعبیر صفتی ندارد و از این رو، نمی‌توان آن را به عنوان وابسته وصفی یک اسم به کار برد؛ مانند: *مردِ کشته، *نامه نوشته و *خانه ساخته. پس به نوعی می‌توان نتیجه گرفت فعل «شدن» در این داده‌ها، فعل ربطی

نیست؛ زیرا وجه وصفی به کار رفته در متمم دو فعل ربطی دیگر (بودن و ماندن) جمله را نادستوری می‌کند. به عبارت دقیق‌تر، وجه وصفی مذکور، تعبیر رخداد (قطعی) دارد.

- (۴) الف. مرد (توسط علی) کشته *ماند/*بود /شد. ت. مرد کشته *ماند/*بود /شد. چ. مرد کشته ب. نامه (توسط علی) نوشته *ماند/*بود /شد. ث. نامه نوشته *ماند/*بود /شد. ح. نامه نوشته پ. خانه (توسط آنها) ساخته *ماند/*بود /شد. چ. خانه ساخته *ماند/*بود /شد. خ. خانه ساخته

۴-۱-۲. مجهول نتیجه‌ای

حال تعبیری را که از وجه وصفی در داده‌های ۵ بر می‌آید، با تعبیر وجه وصفی در داده‌های ۴ مقایسه می‌کنیم. استدلال‌های زیر گویای تقاضت وجه وصفی به کار رفته در داده‌های ۵ با وجه وصفی به کار رفته در داده‌های ۴ است. نخست آنکه، در داده‌های ۵، ستون اول، عبارت کناری در کنار وجه وصفی موجود در متمم افعال ربطی (بودن و ماندن) باز هم جمله را نادستوری کرده است؛ اما با فعل «شدن» جمله دستوری به دست داده است؛ یعنی فعل «شدن» در این ساخته‌ها فعل ربطی نیست. این در حالی است که در داده‌های ۵، ستون دوم، خلاف آنچه در داده‌های ۴، ستون دوم مشاهده می‌شود، همان وجه وصفی، در متمم هر سه فعل ربطی بدون حضور عبارت کناری، جمله دستوری به دست داده است. به این معنی که فعل «شدن» (معادل انگلیسی Become یا شکل گذرا) در این ساخته‌ها فعل ربطی است. داده‌های ۵، ستون سوم نیز شاهدی بر این مدعای است که متمم افعال ربطی، جایگاه مختص صفت است نه فعل.

دوم اینکه از دیدگاه معنایی، وجه وصفی موجود در داده‌های ۵، ستون اول تعبیر رخداد دارد؛ اما همان وجه وصفی در جمله‌های ستون دوم آن داده‌ها (با فرض «شدن» به عنوان فعل ربطی)، تعبیر رخداد نتیجه‌ای (به تعبیر امیک، ۲۰۰۴) دارد. رخداد نتیجه‌ای وضعیتی ثابت را شناس می‌دهد که پایان یک رخداد و یا وضعیت مقصود^۴ به تعبیر امیک (2009) است. چنین تعبیری همچنین متفاوت از تعییر صفات ساده‌ای است که وضعیت یا حالتی ثابت^۴ را نشان می‌دهند. در نهایت اینکه، می‌توان آن‌ها را خلاف وجه وصفی به کار رفته در داده‌های ۴، ستون دوم، به عنوان وابسته وصفی یک اسم به کار برد و ترکیب‌های دستوری تولید کرد: «در بسته، آهن گداخته، خانه آراسته».

- (۵) الف. در (توسط علی) بسته *ماند/*بود /شد. ت. در بسته ماند /بود /شد. چ. در باز ماند /بود /شد.
- ب. آهن (توسط فرهاد) گداخته *ماند/*بود /شد. ث. آهن گداخته ماند /بود /شد. ح. آهن مقاوم ماند /بود /شد.
- پ. خانه (توسط آنها) آراسته *ماند/*بود /شد. چ. خانه آراسته ماند /بود /شد. خ. خانه تمیز ماند /بود /شد.

در چنین ساختهایی چون وجه وصفی می‌تواند هم تعبیر رخداد (فعل) و هم توصیف کننده وضعیت یا موقعیتی باشد که پایان یک رخداد (صفت) را نشان می‌دهد؛ بنابراین، متفاوت از وجه وصفی است که تنها تعبیر رخداد از آن بر می‌آید. نتیجتاً در جمله‌ای مانند «آهن گاخته شد» وجه وصفی هم می‌تواند تعبیر رخداد (مجھول فعلی) و هم تعبیر رخداد نتیجه‌ای (مجھول صفتی) داشته باشد. این تعبیر دوگانه، نخست به‌دلیل کاربردهای متفاوت برخی وجه‌های وصفی به‌عنوان رخداد و رخداد نتیجه‌ای (به تعبیر امیک) است. دوماً به‌دلیل کاربرد دوگانه فعل «شدن» در زبان فارسی، به‌عنوان فعل کمکی در مجھول فعلی (رخدادی) و فعل ربطی در ساختهای ناگذراشی است که در آن‌ها وجه وصفی تعبیر نتیجه‌ای دارد. چنین وضعیتی، تمایز این گونه ساختهای را از هم مشکل کرده است. دیگر مقدم (۱۳۷۴) نیز به کاربرد دوگانه فعل «شدن» در ساخت مجھول و ناگذرا در زبان فارسی اشاره کرده است.

همان طور که پیش‌تر گفته شد، امیک (2004) نیز به وجه وصفی «نتیجه‌ای» در زبان انگلیسی اشاره می‌کند که ویژگی‌های مشترکی با وجه وصفی ایستایی و رخدادی دارد؛ اما هسته فعلی آن خلاف نوع رخدادی فاقد مشخصه کنادی است. او چنین هسته فعلی را مشخصه «FIENT^{۴۴}» یا نوعی عملگر «شدن» می‌نامد که مرتبط با مشخصه آغازی^{۴۵} است و در متمم وجه وصفی نتیجه‌ای قرار می‌گیرد. هسته فعلی نامبرده در افعال مشتق از صفت در روساخت به شکل -en- دیده می‌شود و هم در ساختهای متعددی و هم در ساختهای لازم در هسته گروه فعلی پایینی حضور دارد. این عملگر «شدن» هنگامی که در متمم هسته نمود (Asp) در ساخت ناگذرا قرار می‌گیرد، تعبیر نتیجه‌ای به آن می‌دهد:

- (6) a. The metal was flatt-en-ed by the smith. (eventive passive)
- b. This metal is flatt-en-ed. (resultative)
- c. The flatt-en-ed metal didn't impress anyone. (resultative)

به‌نظر می‌رسد فعل «شدن» در زبان فارسی نیز با آن دسته از وجه‌های وصفی که کاربرد صفتی دارند، مانند داده‌های ۵، ستون دوم، عملگر گفته شده به تعبیر امیک (2004) را نشان می‌دهد که متفاوت از فعل «شدن» در مجھول‌های رخدادی است. گروه اسمی در چنین ساختهایی، خلاف مجھول‌های رخدادی، موضوع درونی نیست؛ زیرا از نگاه امیک مجھول‌های صفتی، محمول‌های خارجی^{۴۶} هستند؛ یعنی موضوع داخلی ندارند و گروه اسمی موجود در آن‌ها، در اصل در جایگاه مفعول نبوده، بلکه موضوع خارجی آن‌هاست. این گونه ساختهای (نتیجه‌ای)، چون

از لحاظ ساختاری مشابه وجه وصفی رخدادی (مجھول فعلی) و از لحاظ تعبیری مانند مجھول صفتی (ایستا) هستند، ویژگی‌های مشترکی را با هر دو دارند.

نتایجی که از بحث فوق به دست می‌آید، بدین شرح است؛ نخست اینکه، فعل «شدن» در زبان فارسی کاربردی دوگانه دارد. این فعل در داده‌های ۵، ردیف اول فعل کمکی مجھول‌ساز است؛ اما در جملات ستون دوم همان داده‌ها به عنوان فعل ربطی یا عملگر «شدن» به کار رفته است. دوم، وجه وصفی یکسان در داده‌های ۵ تعبیرهای مقاوت (رخدادی و نتیجه‌ای) دارد. اگر فرضیه‌ها و استدلال‌های ارائه شده تا به اینجا درست باشد، پرسشی که به ذهن می‌آید، این است که در چارچوب رویکرد صرف توزیعی، کدام مشخصه نحوی، وجه وصفی (نتیجه‌ای) را از وجه وصفی رخدادی و وجه وصفی ایستا (صفت ساده) در زبان فارسی متمایز می‌کند. در بخش بعد با ارائه استدلال‌هایی تلاش شده است به این پرسش پاسخ داده شود.

۴-۲. ساخت نحوی مجھول بر اساس صرف توزیعی

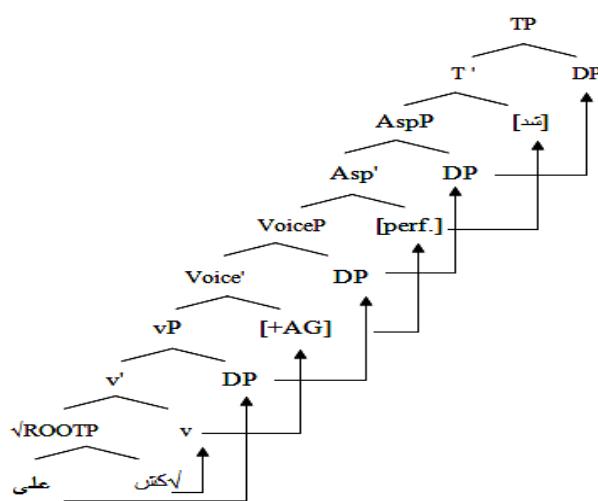
از دیدگاه صرف توزیعی ساخت تمام عناصر غیربسیط نحوی است. بنابراین، مقوله‌بندی و برچسب‌دهی پیش از نحو وجود ندارد. فعل، صفت، اسم و سایر مقوله‌های زبانی، نه تنها مفاهیم اولیه یا ساده نیستند؛ بلکه مفاهیمی مرکب‌اند که از طریق عملیات نحوی، مانند ادغام هسته‌های تعیین‌کننده مقوله^{۴۷} با ریشه، شکل می‌گیرند. بنابراین، وجه وصفی نیز ساختی غیربسیط است که از ترکیب ریشه با هسته تعیین‌کننده مقوله و هسته نمود (Asp) در بالا یا پایین گروه فعلی تشکیل می‌شود. سپس در مرحله بعد با توجه به ساختی که در آن قرار گرفته، یعنی بود یا نبود مشخصه کنادی در هسته فعل کوچک، تعبیر مناسب (رخداد یا رخداد نتیجه‌ای) از آن می‌شود. بر اساس آنچه گفته شد، در بخش بعد، ساخت نحوی مجھول‌های گفته شده در زبان فارسی را تحلیل می‌کنیم. گفتنی است Voice و فعل کوچک^(۷) در صرف توزیعی به ترتیب برابر فعل کوچک^(۷) و فعل بزرگ^(۷) در ادبیات کمینه‌گرایی‌اند (Kelly, 2013: 169).

۴-۲-۱. مجھول رخدادی

همان گونه که نمودار درختی ۵ برای جمله ۷ نشان می‌دهد، ریشه «کش» که فاقد مقوله و اژگانی است، از نظام محاسباتی انتخاب و در زیر هسته نقشی فعلی قرار می‌گیرد تا تعبیر فعلی داشته

باشد. سپس با مشخصه موجود در هسته فعل کوچک [AG+] و در مرحله بعد با هسته نمود، از طریق حرکت هسته، ادغام می شود تا تصrif وجه وصفی بگیرد. در مرحله بعد به گروه زمان حرکت می کند. در نهایت، در زیر گره زمان، مجموعه ای از مشخصه ها شکل می گیرد تا در مرحله بازنمون^۸ آوابی، از طریق درج واحد واژه مناسب، تلفظ شود. موضوع ریشه (هر ریشه در صرف توزیعی حداقل یک موضوع گزینش می کند)، یعنی «علی»، ابتدا به مشخصگر گروه فعلی و از آنجا نیز به مشخصگر گروه زمان، جهت چک کردن مشخصه EPP حرکت می کند. به طور کلی، مشخصه های نحوی فعل و وجه وصفی در این دسته از مجھول ها عبارت اند از: [+خداد] [-کناد]، [+ موضوع درونی]. بر این اساس نمودار درختی جمله ۷ به شکل ۵ است:

(۷) علی کشته شد (انوشه، ۱۳۹۴).

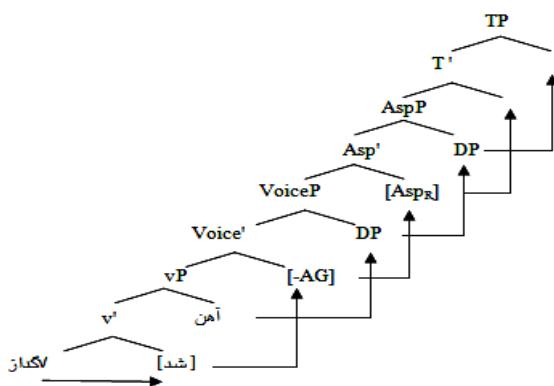

نمودار ۵ ساخت مجھول رخدادی در زبان فارسی

Figure 5: The structure of eventive passive in Persian

۴-۲-۲. مجهول نتیجه‌ای

برخی وجهه‌های وصفی مانند «بسته، گداخته و آراسته» در داده‌های ۵، ستون دوم، پایان یک رخداد را نشان می‌دهند. بنابراین، رخدادی بودن آن‌ها باید در چارچوب صرف توزیعی به صورت مشخصه فعل [v] در متم گروه نمود، نشان داده شود؛ اما چون چنین فعل‌هایی کنادی نیستند، پس مشخصه [AG]-خواهند داشت. به عبارت دقیق‌تر، اگر این دسته از وجهه‌های وصفی با عبارت کنادی به‌کار روند، تعبیر رخداد از آن‌ها می‌شود و در هسته فعلی آن‌ها مشخصه کنادی (+AG) حضور دارد؛ اما اگر بدون گروه اسمی کنادی به‌کار روند، تعبیر نتیجه‌ای خواهند داشت و هسته فعلی موجود در ساخت آن‌ها، قادر مشخصه کنادی خواهد بود. به طور کلی مشخصه‌های نحوی وجه وصفی نتیجه‌ای که از ترکیب فعل و هسته نمود تشکیل شده است، عبارت‌اند از: [+رخدادی، -کنادی]، [فعل عملگر «شدن» را سازه‌فرمانی می‌کند] و [-موضوع درونی]. در این ساخت مشخصه نمود، مانند مجهول فعلی، گروه فعلی کوچک را در متم خود دارد؛ اما خلاف آن، گروه اسمی (آهن) موضوع درونی ریشه نیست. بر اساس آنچه گفته شد ساخت وجه وصفی نتیجه‌ای در چارچوب صرف توزیعی به شکل نمودار ۶ است. در این نمودار، مشخصه‌های: ریشه، فعل، AG و نمود، از طریق حرکت هست، با مشخصه زمان ترکیب و در زیر گره زمان جمع می‌شوند تا در مرحله بعد به شاخه بازنمون آوابی، جهت درج واحد واژه مناسب از مجموعه واژه‌ها، سپرده شوند: (آهن گداخته شد).

نمودار ۶: ساخت مجهول نتیجه‌ای در زبان فارسی

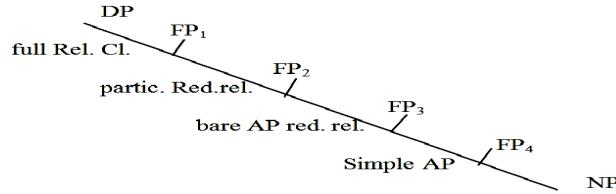
Figure 6: The structure of resultative passive in Persian

پیامد چنین تحلیلی تا به اینجا، نه تنها تفکیک دو تعبیر متفاوت از وجه وصفی واحد در زبان فارسی خواهد بود؛ بلکه به لحاظ نحوی نیز نشان می‌دهد عنصر فعلی که در هر دو نوع وجه وصفی (رخدادی و نتیجه‌ای) به کار می‌رود، مشخصه‌های متفاوتی دارد و به عبارتی گویاتر، بر اهمیت تعامل نحو و معنا در دسته‌بندی وجه وصفی می‌افزاید.

۴-۲-۳. مجھول صفتی (ایستا)

مجھول صفتی در زبان فارسی از ترکیب یک صفت ساده و فعل کمکی «شدن» ساخته می‌شوند. صفت به کار رفته به لحاظ معنایی وضعیت یا حالتی ثابت را بیان می‌کند که نه تعبیر رخداد و نه تعبیر رخداد نتیجه‌ای از آن بر می‌آید. بنابراین، در ساخت آن، گروه فعلی وجود ندارد. داده‌های ۹ نمونه‌هایی از مجھول‌های صفتی هستند:

- (۹) الف. خانه (توسط علی) خراب شد. ب. در (توسط او) باز شد. پ. آب (توسط فرهاد) سرد شد.
در چارچوب صرف توزیعی، ساخت سازه‌ای مجھول صفتی، ساده‌تر (ریشه + هسته نقشی + مقوله‌ساز صفت)، اما ساخت سازه‌ای مجھول فعلی (ریشه + هسته نقشی مقوله‌ساز فعلی + تکواز زمان گشته + تکواز وجه وصفی) پیچیده‌تر است. از دیدگاه چینکوه^۹ هر چه سازه بزرگ‌تر باشد، انگیزه حرکت به جایگاه بالاتری در نمودار درختی دارد و در نتیجه در جایگاه بالاتری ادغام می‌شود. او سه نوع بند موصولی را در زبان انگلیسی از هم متمایز می‌کند که عبارت‌اند از: بند موصولی کامل، بند موصولی کوتاه‌شده به شکل وجه وصفی و بند موصول کوتاه‌شده (صفت ساده). بند موصولی کامل که ساخت سازه‌ای آن پیچیده‌تر است، در جایگاه بالاتری نسبت به صفات ساده ادغام می‌شود و بند موصولی کوتاه‌شده به شکل وجه وصفی در جایگاه حد واسطه بین آن دو، مانند نمودار ۷ ادغام می‌شود. (Chinque, 2010: ch. 5).

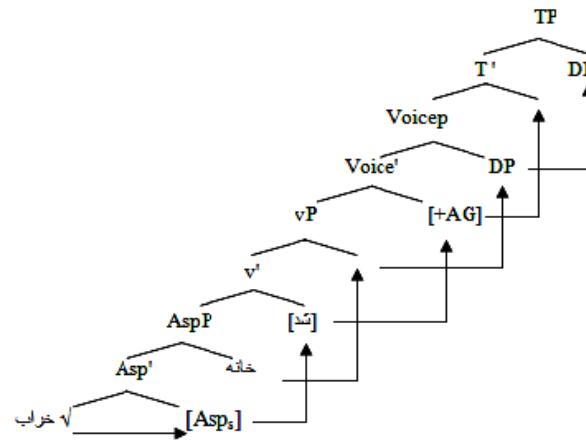

نمودار ۷: جایگاه سلسله مراتبی ادغام انواع بند موصولی در زبان انگلیسی (Cinque, 2010)

Figure 7: Hierarchical merge position of relative clauses in English (Cinque, 2010)

مارانتز (1997) نیز در چارچوب صرف توزیعی، جایگاه ادغام مجھول‌های صفتی و فعلی را به ترتیب پایین‌تر و بالاتر از هسته نقشی فعل کوچک می‌داند. او اضافه می‌کند که در بعضی زبان‌ها، مانند زبان چیچوا^۰، واحدهای واژگانی خاصی برای مجھول‌های صفتی و مجھول‌های نحوی استفاده می‌شود. درنتیجه از دیدگاه صرف توزیعی در مجھول‌های صفتی، هسته نمود (Asp_s) در زیر گروه فعلی با ریشه (صفت) ادغام می‌شود؛ اما در مجھول‌های فعلی، هسته نمود (Asp) در بالای گروه فعلی کوچک ادغام می‌شود. از استدلال‌های فوق نتیجه می‌گیریم به این دلیل که مجھول‌های صفتی در زبان فارسی، نسبت به مجھول‌های فعلی (سازه‌های پیچیده‌تر)، سازه‌های ساده‌تری را تشکیل می‌دهند، پس باید جایگاه ادغام آن‌ها متفاوت باشد. پرسشی که در اینجا مطرح می‌شود این است که در چارچوب صرف توزیعی چه تفاوت مشخصه‌ای بین هسته نمود در مجھول ایستا و آن هسته، در مجھول نتیجه‌ای وجود دارد. پاسخ این است که علاوه بر تفاوت تعبیری آن‌ها، که پیش‌تر بحث شد، به لحاظ مشخصه‌ای نیز بین آن‌ها تفاوت وجود دارد. این تفاوت مربوط به حضور مشخصه «فعل» در نوع نتیجه‌ای و نبود آن مشخصه در نوع ایستا می‌شود؛ زیرا هسته نمود در وجه وصفی ایستا در جایگاه پایین‌تر از فعل ادغام می‌شود. بر اساس آنچه گفته شد، نمودار ۸ ساخت مجھول صفتی در زبان فارسی را برای جمله ۱۰ نشان می‌دهد:

(۱۰). خانه (توسط احمد) خراب شد.

نمودار ۸: ساخت مجھول صفتی در زبان فارسی

Figure 8: The structure of adjectival passive in Persian

۵. نتیجه‌گیری

در مقاله حاضر ساخت مجھول در زبان فارسی را از دیدگاه صرف توزیعی که خلاف رویکردهای پیشین به مجھول، رویکردی نحوی و غیر واژگانگرا به صرف است، از منظر تعامل نحو و معنا با تمرکز بر دیدگاه امیک (2004) بررسی کردیم. پس از معرفی نظریه صرف توزیعی به عنوان رویکردی که مدعی است تنها حوزه زایا در دستور نحو است و ساخت تمام واحدهای غیربسیط در نحو شکل می‌گیرد، در راستای پاسخ به پرسش اول به این نتیجه رسیدیم که چون ساختهای موسوم به مجھول در زبان فارسی جملگی غیربسیطاند، پس اساساً اشتراق نحوی دارند. از این رو، هر دو ساخت مجھول فعلی و مجھول صفتی، خلاف پژوهش‌های پیشین در ساخت مجھول، با قواعد نحوی یکسان توضیح داده شد و تقاؤت آن‌ها به جایگاه ادغام هسته نمود در بالای گروه فعلی کوچک، در مجھول فعلی و ادغام هسته نمود در زیر آن گروه فعلی، در مجھول صفتی نسبت داده شد. سپس در راستای پاسخ به پرسش دوم، با ارائه استدلالهایی بر پایه جنبه تعبیری و شواهد زبانی، دریافتیم که برخی وجههای وصفی (گاخته، بسته و آراسته) در ترکیب «اسم مفعول + شدن» در ساختهای موسوم به مجھول، هم تعبیر رخداد (فعل) و هم

تعییر رخداد نتیجه‌ای (صفت) دارند. دلیل چنین تفاوتی به کاربرد دوگانه فعل «شدن» به عنوان فعل کمکی در ساخت رخدادی و فعل ربطی یا عملگر «شدن» به تعییر امیک (2004) در ساخت نتیجه‌ای، نسبت داده شد. آنگاه در چارچوب صرف توزیعی مشخصه‌های نحوی مسئول این دو تعییر متفاوت نشان داده شد. از جمله تفاوت‌های مهم آن حضور مشخصه‌های کنادی و رخدادی در هسته فعل کوچک در مجھول‌های رخدادی و نبود مشخصه کنادی، اما حضور مشخصه رخدادی در هسته فعل کوچک، در مجھول نتیجه‌ای ذکر شد. به طور کلی ضمن تبیین ساخت مجھول فعلی و مجھول صفتی با قواعد نحوی یکسان، نوع دیگری از وجه وصفی (نتیجه‌ای) در ساختهای موسوم به مجھول را با تکیه بر شواهد معنایی و تجربی و نمایش مشخصه‌های نحوی آن در چارچوب صرف توزیعی معرفی کردیم. پیامد چنین بحثی این است که نه تنها تبیین ساختهای مجھول به تنها حوزه زایی‌ای دستور، یعنی نحو سپرده خواهد شد؛ بلکه به مناقشه‌های میان زبان‌شناسان ایرانی در خصوص بود یا نبود ساخت مجھول و همچنین ماهیت فعل «شدن» پایان می‌دهد و در نتیجه چنین رویکردی ضمن اینکه اقتصادی‌تر از رویکردهای واژگان‌گراست، به لحاظ نظری نیز در به‌دستدادن ویژگی‌های ساخت مجھول از تعییم بیشتری برخوردار است.

۶ پی‌نوشت‌ها

1. distributed morphology
2. Halle and Marantz
3. Embick
4. event
5. resultative
6. BECOME-operator
7. Wasow
8. Keenan
9. Roberts
10. Dethematized
11. Baker
12. grammatical function changing rules
13. Emonds
14. Kratzer
15. Taraldsen
16. Medova
17. Lundquist
18. participle

19. Raffaella Folli, Heidi Harley & Simin Karimi
20. late insertion
21. complex Objects
22. Baker
23. Pesetsky
24. Borer
25. project
26. Chomsky
27. functional elements
28. Ockham's razor
29. theme
30. Levin & Rappaport
31. Indirect Argument
32. Agentive
33. Aspect
34. sleeman
35. underspecification
36. vocabulary items
37. dynamic
38. lexical item
39. dynamic verbs
40. target state
41. basic state

۴. این مشخصه برابر fientive است و از نگاه امیک (2004) نوعی عملگر شدن را نشان می‌دهد که گذر از «رخداد» به «وضعیت ثابت» را بیان می‌کند.

43. inchoative
44. external predication
45. functional Heads
46. Spell-out
47. Cinque
48. Chichewa

۷. منابع

- انوشی، مژده (۱۳۹۴). «مسئله مجھول در زبان فارسی». پژوهش‌های زبانی. س. ۶. ش. ۱. صص ۱-۲۰.
- دبیرمقدم، محمد (۱۳۶۴). «مجھول در زبان فارسی». زبان‌شناسی. ش. ۲(۱). صص ۳۱-۴۶.

- (۱۳۷۴). « فعل مرکب در زبان فارسی ». *زبان‌شناسی*. ش ۲۳ - ۲۴. صص .۴۶-۲
- راسخ مهن، محمد (۱۳۸۶). « ساخت ناگزرا در زبان فارسی ». *زبان و زبان‌شناسی*. ش ۱. صص ۲۰-۱
- فرشیدورد، خسرو (۱۳۸۲). *ستور مفصل زبان امروز*. تهران: سخن
- واحدی لنگرودی، محمد مهدی (۱۳۷۷). « ساختهای فعلی مجھول با «شدن» در زبان فارسی ». *مدرس*. ش ۷. تهران: دانشگاه تربیت مدرس.

References:

- Anousheh, M. (2015). “Passive in Persian”. *Journal of Language Researches*. 6 (1). Pp. 1-20. [In Persian].
- Baker, M. (1988). *Incorporation: A Theory of Grammatical Function Changing*. Chicago: University of Chicago Press.
- Borer, H. (2004). *Structuring Sense*, Oxford University Press, Oxford.
- Chomsky, N. (1957). *Syntactic Structures*. The Hague: Mouton.
- ----- (1970). “Remarks on Nominalization”. In R. Jacobs and P. Rosenbaum (Eds), *Reading in English transformational Grammar*. Waltham, Mass.: Ginn and Company. Pp. 184-221.
- Cinque, G. (2010) . *The Syntax of Adjectives. A Comparative Study*. MIT Press, Cambridge, Mass.
- Dabir-Moghaddam, M. (1985). “Passive in Persian”. *Linguistics*. 2 (1). Pp. 31-64. [In Persian].
- ----- (1995). “Compound verb in Persian”. *Linguistics*. 23& 24. Pp. 2-46. [In Persian].
- Embick, D. & R. Noyer, (2007), “Distributed Morphology and the Syntax/Morphology Interface”. In G. Ramchand & C. Reiss, eds., *Oxford Handbook of Linguistic Interfaces*, Oxford University Press. Pp. 289-324.

- ----- ,(2004), “On the structure of resultative participle in English”. *Linguistics Inquiry*. 35 (3).Pp. 355-392.
- ----- ,(2009), “Roots, States and Stative Passives”. *Roots Workshop*, University of Stuttgart.
- ----- ,(2015),*The Morpheme, a Theoretical Introduction*. University of Pennsylvania.
- Emonds, J. (2006).”Adjectival Passives: The Construction in the Iron Mask”. In M. Everaert & H. V. Riemsdijk (Eds). *The Blackwell Companion to Syntax*. Vol. I. Pp. 16-60. Oxford: Blackwell Publishing.
- Farshidvard, Kh. (2003). *Today's Detailed Grammar*. Tehran: Sokhan. [In Persian].
- Folli, R.; H. Harley & S. Karimi, (2005), “Determinants of event type in Persian complex predicates”. *Lingua*. Pp. 1365-1401
- Halle, M. & A. Marantz, (1993), “Distributed Morphology and the Pieces of Inflection”. In Kenneth Hale & Samuel Jay Keyser (eds.), *The View from Building 20: Essays in Linguistics in Honor of Sylvain Bromberger*. MIT Press: Cambridge, Mass. Pp. 53-110.
- Keenan, Edward L. (1985). *Passive in the Worlds Languages*. In I. Timothy Shopen (Ed.) *Language typology and syntactic Description*: Clause structure. Cambridge: Cambridge University press.
- Kelly, J. R. (2013). *The Syntax-Semantics Interface in Distributed Morphology*. Ph.D. dissertation. Georgetown University.
- Kratzer, A. (2000). “Building Statives”. In L. Conathan, J. Good, D. Kavistkaya, A. Wulf & A. Yu (Eds.) *Proceeding of the Berkeley Linguistic Society* 26. Pp. 385-399.
- Levin, B. & M. Rappaport (1986). “The formation of adjectival passives”. *Linguistic Inquiry* 17. Pp. 623-661.

- Lundquist, B. (2008). *Nominalizations and Participles in Swedish*. Ph.D. dissertation, university of Tromsø.
- Marantz, A. (1997). "No Escape from Syntax: Don't Try Morphological Analysis in the Privacy of Your Own Lexicon". In Demetriadis (Ed.) *Penn Working Papers in Linguistics*, vol. 4. Pennsylvania State University, Philadelphia, Pennsylvania. Pp. 201-225.
- Pesetsky, D. (1995). *Zero Syntax: Experiencers and Cascades*. Cambridge, MA. The MIT Press.
- Rasekh-Mahand, M. (2007). "Inchoative structure in Persian". *Journal of Language and Linguistics*. 1. Pp. 1-20. [In Persian].
- Roberts, Ian G. (1987). *The Representation of Implicit and Dethematized Subjects*. Dordrecht: Foris.
- Saeed, J. (2009). *Semantics*. 3th edition. Chichester. (U.K.): Wiley- Blackwell.
- Seddigi, D. (2009). *Syntax within the Words*. Economy, Allomorphy, and Argument Selection in Distributed Morphology. John Benjamin Publishing Company, Amsterdam.
- Sleeman, P. (2011). "Verbal and adjectival participles". *Lingua* 121 (10). Pp. 1569-1650.
- Taleghani, A. (2008). *The Interaction of Modality, Aspect and Negation in Persian*. John Amsterdam & Philadelphia: Benjamin's Publishing.
- Taraldsen, T. & L. Medova. (2006). *Do toho!* Ms., University of Tromsø.
- Vahedi Langrudi, M. (1998). "Verbal structures of passive by Shodan in Persian". *Moddares Journal*. 7, Tehran: Tarbiat Modares University press. [In Persian].
- Wasow, T. (1977). "Transformations and the Lexicon". In T. Wasow, P. Culicover and J. Bresnan (Eds.) *Formal Syntax*. Academic Press: New York. Pp. 327-360.